

# Σχεδιασμός Εκκένωσης Υγειονομικών Μονάδων λόγω πυρκαγιάς, σεισμού ή άλλης φυσικής ή προκλητής αιτίας



**ΚΟΚΟΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

**Πτυχιούχος Πολιτικός Μηχανικός**

**Ειδικευμένο Στέλεχος Πολιτικής Προστασίας**

**τ. Διευθυντής Πολιτικής Προστασίας**

**Αποκ. Δ/κσης Μακεδονίας - Θράκης και Περιφ. Κεντρ. Μακεδονίας**

**Ομ. Μέλος Διαρκούς Ομάδας Φυσικών Καταστροφών ΤΕΕ / ΤΚΜ**



# Τι σημαίνει Πολιτική Προστασία

## «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ»

είναι ο σχεδιασμός, η πρόληψη, η υλική και ψυχολογική προπαρασκευή και κινητοποίηση των δυνάμεων και μέσων της χώρας, που αποβλέπει στην προστασία των πολιτών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης σε περίοδο ειρήνης, αλλά και στη διαφύλαξη των κάθε είδους αγαθών, υλικών και πλουτοπαραγωγικών πηγών, εγκαταστάσεων και μνημείων της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των όποιων δυσμενών επιπτώσεων.



Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία ενός τέτοιου στόχου είναι «η σαφής και ενσυνείδητη γνώση του κινδύνου απ' όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας και η έγκαιρη ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων»

## **ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ**

- 1. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.).**
- 2. Οι Ένοπλες Δυνάμεις (επικουρικά).**
- 3. Τα Σώματα Ασφάλειας (Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σώμα, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή).**
- 4. Το Ε.Κ.Α.Β. και οι λοιπές υπηρεσίες/μονάδες υγείας.**
- 5. Το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.) με αρμοδιότητα την πρόληψη εξάπλωσης ειδικών μεταδοτικών νοσημάτων.**
- 6. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) με αρμοδιότητα τον συντονισμό του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες, πληθυσμιακές ομάδες μετά από έκτακτη ανάγκη – μαζική καταστροφή (άρθ.6, παρ.2, Ν.3106/2003).**
- 7. Η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.).**
- 8. Ερευνητικοί Φορείς και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας.**

- 9. Ο Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)** με αρμοδιότητα στο σχεδιασμό και εφαρμογή της αντισεισμικής πολιτικής, εποπτευόμενος φορέας από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
- 10. Η Δ/νση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Δ.Α.Ε.Φ.Κ.)** – πρώην Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ) - του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με αρμοδιότητα την αποκατάσταση ζημιών σε κτίρια από σεισμούς, πλημμύρες, πυρκαγιές, κατολισθήσεις, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, χιονοστιβάδες, χαλαζοπτώσεις και ηφαιστειακές εκρήξεις (Άρθρο 84, Ν. 4313/2014).
- 11. Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.)** με αρμοδιότητα σε θέματα ακτινοπροστασίας και πυρηνικής ασφάλειας στη χώρα.
- 12. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων (Ε.Γ.Υ.)** με αρμοδιότητα κατάρτισης των προγραμμάτων προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και της εφαρμογής της ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις πλημμύρες (2007/60/ΕΚ).



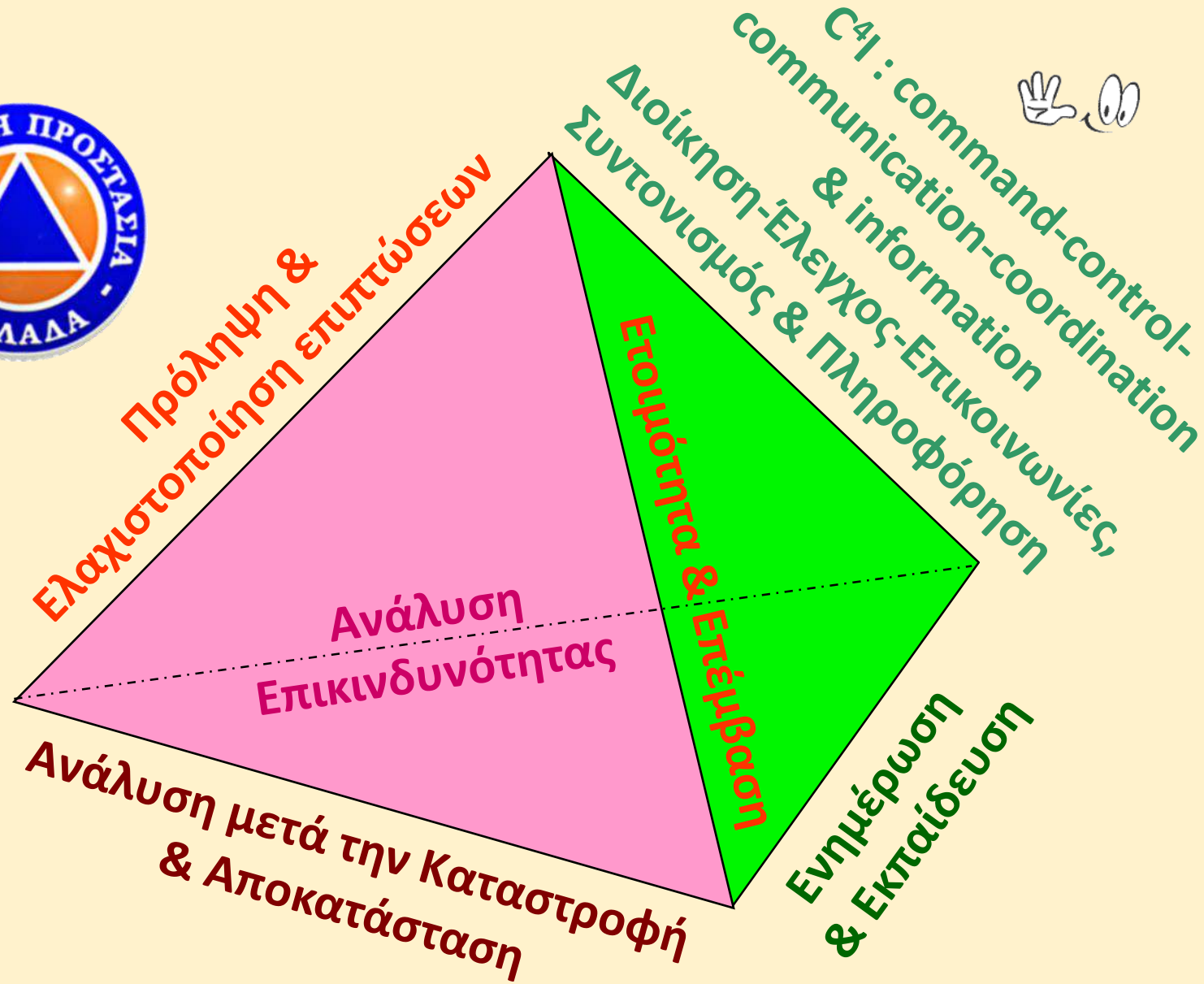
# Τα στάδια της ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- **Πρόληψη και μετριασμός επιπτώσεων**  
(prevention and mitigation)
- **Ετοιμότητα - Αντιμετώπιση**  
(preparedness) - (response)
- **Αποκατάσταση**  
(recovery)



**« ΕΣΟ ΕΤΟΙΜΟΣ »**

# Το σύστημα της Πολιτικής Προστασίας



# Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

**ΑΡΧΗ:** Αυτοί που συνεργάζονται καλά σε καθημερινή βάση, τείνουν να συνεργάζονται καλά και κατά την διάρκεια καταστροφών.

Γι αυτό απαιτείται:

- Ανάπτυξη εμπιστοσύνης.
- Επίλυση πολιτικών, προσωπικών και διαφορών δικαιοδοσίας.
- Γνώση της καθημερινής λειτουργίας των άλλων Υπηρεσιών.
- Κοινή ορολογία και διαδικασίες.
- Κοινός σχεδιασμός και εκπαίδευση.
- Ανεπίσημες (Φιλικές) επαφές.
- Προσχεδιασμένες αποδεκτές διαδικασίες για την ανάπτυξη στρατηγικής επιτόπου.
- Σύστημα Διοίκησης Περιστατικού.
- Διεπιφάνειες (Σύνδεσμοι).



**N. 3013/2002**

**(Άρθρο 15, παρ.4)**

**Σε κάθε κεντρική υπηρεσία υπουργείου και οργανισμό κοινής ωφέλειας συνιστάται, μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, οργανική μονάδα πολιτικής προστασίας, με αρμοδιότητα θέματα πολιτικής προστασίας στους τομείς της αρμοδιότητάς τους.**

Και αν και έγιναν εισηγήσεις για τη δημιουργία Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας σε κάθε Υπουργείο από τους Υπουργούς Εσωτερικών (Σκανδαλίδη, Παυλόπουλο), κανένα δεν δημιούργησε...και συνέχισαν οι Υπηρεσίες ΠΣΕΑ των Υπουργείων να ασχολούνται με θέματα Πολιτικής Προστασίας.... δημιουργώντας μόνο προβλήματα...!



2012

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κ Σύστημα Συναγερμού ΔΑΙ



Το σήμα του συναγερμού δίνεται από το Τμήμα ΠΣΕΑ της Περιφερειακής Ενότητας. .... μέσω της. ... Δ/νσης.

Το σύνθημα του συναγερμού στο προσωπικό δίνεται από τον Αρχηγό, ο οποίος αμέσως οφείλει να ειδοποιήσει το Προσωπικό, **αναμένοντας να ηχήσουν οι σειρήνες του Δήμου. (.....!!!!!!)**

**Η Θέση του Ιδρύματος είναι τέτοια που θα ακουσθούν οπωσδήποτε οι σειρήνες του Δήμου. (.....!!!!!!)**

Μέσα σήμανσης Συναγερμού.

α) Με ηλεκτροκίνητη σειρήνα

β) Σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος με σφυρίχτρα.

2012

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κ Σύστημα Συναγερμού ΔΑΙ



Το σήμα του συναγερμού δίνεται από το Τμήμα ΠΣΕΑ της Περιφερειακής Ενότητας. .... μέσω της. ... Δ/νσης.

Το σύνθημα του συναγερμού στο προσωπικό δίνεται από τον Αρχηγό, ο οποίος αμέσως οφείλει να ειδοποιήσει το Προσωπικό, **αναμένοντας να ηχήσουν οι σειρήνες του Δήμου. (.....!!!!!!)**

**Η Θέση του Ιδρύματος είναι τέτοια που θα ακουσθούν οπωσδήποτε οι σειρήνες του Δήμου. (.....!!!!!!)**

Μέσα σήμανσης Συναγερμού.

α) Με ηλεκτροκίνητη σειρήνα

β) Σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος με σφυρίχτρα.

**Από τον ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ και το ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ για τη ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ του ΥΠΕΠΘ, που σήμερα παραμένει για τις υπόλοιπες καταστροφές..! Όμως και τι θα σημαίνει ο ήχος της; Να ανέβουμε ψηλότερα ; Να βγούμε έξω; Να πάμε στο υπόγειο;....**

**Η Μεταφορά Τεχνολογίας,  
η Επικοινωνία μεταξύ Υπηρεσιών και Φορέων και  
ο Συντονισμός,**  
είναι τα κλειδιά για την επιτυχή μείωση των συνεπειών  
ενός επικίνδυνου φαινομένου.



## **Σχεδιασμός καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (emergency management planning):**

Ο σχεδιασμός καταστάσεων έκτακτης ανάγκης ενός συστήματος είναι μια διεργασία, που απαιτεί κατανόηση των στόχων της αντιμετώπισης των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, των πόρων του συστήματος και των λειτουργικών αλληλεπιδράσεων των διαφόρων μονάδων εντός του συστήματος.

Υπάρχει λανθασμένη αντίληψη από πολλούς εμπλεκόμενους, ότι ο σχεδιασμός είναι ένα προϊόν, ένα σχέδιο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση ότι έχοντας το σχέδιο, υπάρχει και σχεδιασμός και επιχειρησιακή ετοιμότητα.  
**(Quarantelli, 1977).**

Οι θεμελιώδεις αρχές του σχεδιασμού καταστάσεων έκτακτης ανάγκης κατά τον Quarantelli (1982b) είναι ότι, ο προϋπάρχων σχεδιασμός θα πρέπει:

1. Να αντιμετωπίζει όλους τους κινδύνους, στους οποίους η κοινότητα είναι εκτεθειμένη.
2. Να προκαλεί τη συμμετοχή, τη δέσμευση, και την σαφώς καθορισμένη συμφωνία (με σύναψη μνημονίων συνεργασίας) μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων.
3. Να βασίζεται σε ακριβείς παραδοχές σχετικά με τον υπό απειλή κίνδυνο, την ανθρώπινη συμπεριφορά σε καταστροφές και πιθανόν την υποστήριξη από εξωτερικές πηγές, όπως ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες, οργανισμούς.
4. Να προσδιορίζει τους τύπους των δράσεων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, που είναι πιο πιθανό να συμβούν, αλλά και να ενθαρρύνει τον αυτοσχεδιασμό, με βάση τη συνεχή αξιολόγηση έκτακτης ανάγκης, όταν αυτή προκύψει.

5. Να αντιμετωπίζει τη σύνδεση της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για την αποκατάσταση των καταστροφών και τον μετριασμό των κινδύνων.
6. Να προβλέπει την εκπαίδευση και την αξιολόγηση της οργάνωσης αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε όλα τα επίπεδα, από άτομο σε άτομο, ομάδα, οικογένεια, εργασία, Οργανική Μονάδα, Κοινότητα, Δήμο, κ.ά.
7. Να αναγνωριστεί ο σχεδιασμός, εν τέλει, από όλους τους εμπλεκόμενους, ως μια συνεχής διαδικασία.



## ΚΡΙΣΙΜΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Γεγονότα στην εξέλιξη καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και κρίσεων που συμβάλλουν στην αλλαγή πορείας τους.

Συχνά είναι σημεία, στα οποία λαμβάνονται σημαντικές αποφάσεις λίγο πριν ή κατά την διάρκεια της κρίσης ή της έκτακτης ανάγκης.

Επίσης μπορούν συχνά να αναγνωριστούν, τουλάχιστον στη γενική τους μορφή, πριν προκύψουν έκτακτες ανάγκες ή κρίσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές οι σχεδιαστές και οι λαμβάνοντες τις αποφάσεις μπορούν να αναπτύξουν θεωρητικά σενάρια και να προετοιμαστούν, τουλάχιστον μερικώς, για τα κρίσιμα περιστατικά, που έχουν μεγάλες πιθανότητες, να συμβούν σε κάθε σενάριο.





**«Η κακή λειτουργία της φαντασίας προδιαθέτει σε έγκλημα»  
Αγκάθα Κρίστι (αγγλίδα συγγραφέας 1890-1976)**

**«Τους Λαιστρυγόνας και τους Κύκλωπας,  
τον άγριο Ποσειδώνα,  
δεν θα συναντήσεις,  
αν δεν τους κουβαλεις μεσ' στην ψυχή σου,  
δεν τους στήνεις εμπρός σου...»**



**Κων. Καβάφης (ποιητής 1863-1933)**



## ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ

- 1. Στο Προ-Καταστροφικό Στάδιο** (πριν την εκδήλωση του κινδύνου), οι δράσεις αφορούν στην προετοιμασία και στην επιχειρησιακή ετοιμότητα (συνήθη ετοιμότητα και αυξημένη ετοιμότητα).
- 2. Στο Συν-Καταστροφικό Στάδιο** (εξελισσόμενη καταστροφή ή αμέσως μετά), οι δράσεις αφορούν στην αποτελεσματική και άμεση απόκριση, στη διαχείριση των πόρων (ανθρώπινο δυναμικό και μέσα) και στην αντιμετώπιση των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- 3. Στο Μετα-Καταστροφικό Στάδιο** (μετά την εκδήλωση της καταστροφής), οι δράσεις αφορούν στη βραχεία αντιμετώπιση - αποκατάσταση των επιπτώσεων και στη διαχείριση των συνεπειών καθώς και την αξιολόγηση της απόκρισης του κάθε φορέα.



## Αποκεντρωμένα Όργανα Πολιτικής Προστασίας

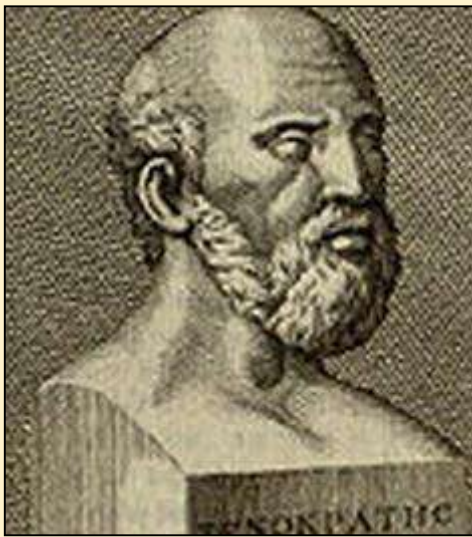
Σε επίπεδο **Αποκεντρωμένης Διοίκησης** : Ο **Συντονιστής** της, με την συνδρομή της Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Αποκ. Δκσης

Σε επίπεδο **Περιφέρειας** : Ο **Περιφερειάρχης** της, με την συνδρομή της Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας

Σε επίπεδο **Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.)**: Ο **Αντιπεριφερειάρχης** της, με την συνδρομή του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας της Π.Ε. και του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ)

Σε επίπεδο **Δήμου** : Ο **Δήμαρχος** του ή ο αρμόδιος **Αντιδήμαρχος** του, με την συνδρομή της «Υπηρεσίας» Πολιτικής Προστασίας του Δήμου και του Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου (ΣΤΟ)

**.....συντονίζει και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόβλεψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στα όρια «ευθύνης» του (Ν.3013/02)**



## ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

### « ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ »

Φ.Ε.Κ. 423/10-4-2003 (τ. Β΄)

Σκοπός του η διαμόρφωση ενός συστήματος αποτελεσματικής αντιμετώπισης καταστροφικών φαινομένων για την προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

# « Ξ Ε Ν Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ »



## 1. Προσδιορισμός

- Εμπλεκομένων Υπηρεσιών και Φορέων
- Οργάνων που διευθύνουν και συντονίζουν τις επιχειρησιακές δυνάμεις σ' όλα τα επίπεδα

## 2. Παροχή ουσιαδών στοιχείων για την

- Εκτίμηση καταστάσεων
- Αξιολόγηση κινδύνων
- Επισήμανση ευπαθών χώρων
- Εκπόνηση ειδικών σχεδίων για κάθε κίνδυνο



## 3. Παροχή κατευθυντηρίων γραμμών για την

- Χάραξη στρατηγικών και τακτικών
- Ορθή οργάνωση και εξοπλισμό των Υπηρεσιών και διαμόρφωση επιχειρησιακής φιλοσοφίας
- Έγκαιρη κινητοποίηση, δραστηριοποίηση, διεύθυνση και συντονισμό του ανθρωπίνου δυναμικού και των μέσων



## « Ξ Ε Ν Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ »

### 4. Πρόβλεψη για την

- **Δημιουργία δυνατοτήτων διοικητικής μέριμνας** την αντιμετώπιση προβλημάτων των
  - Επιχειρησιακών δυνάμεων
  - Πληγέντων πολιτών
- **Δημιουργία συστήματος επικοινωνίας και ροής πληροφοριών** μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και παραγόντων στη διαχείριση των κρίσεων



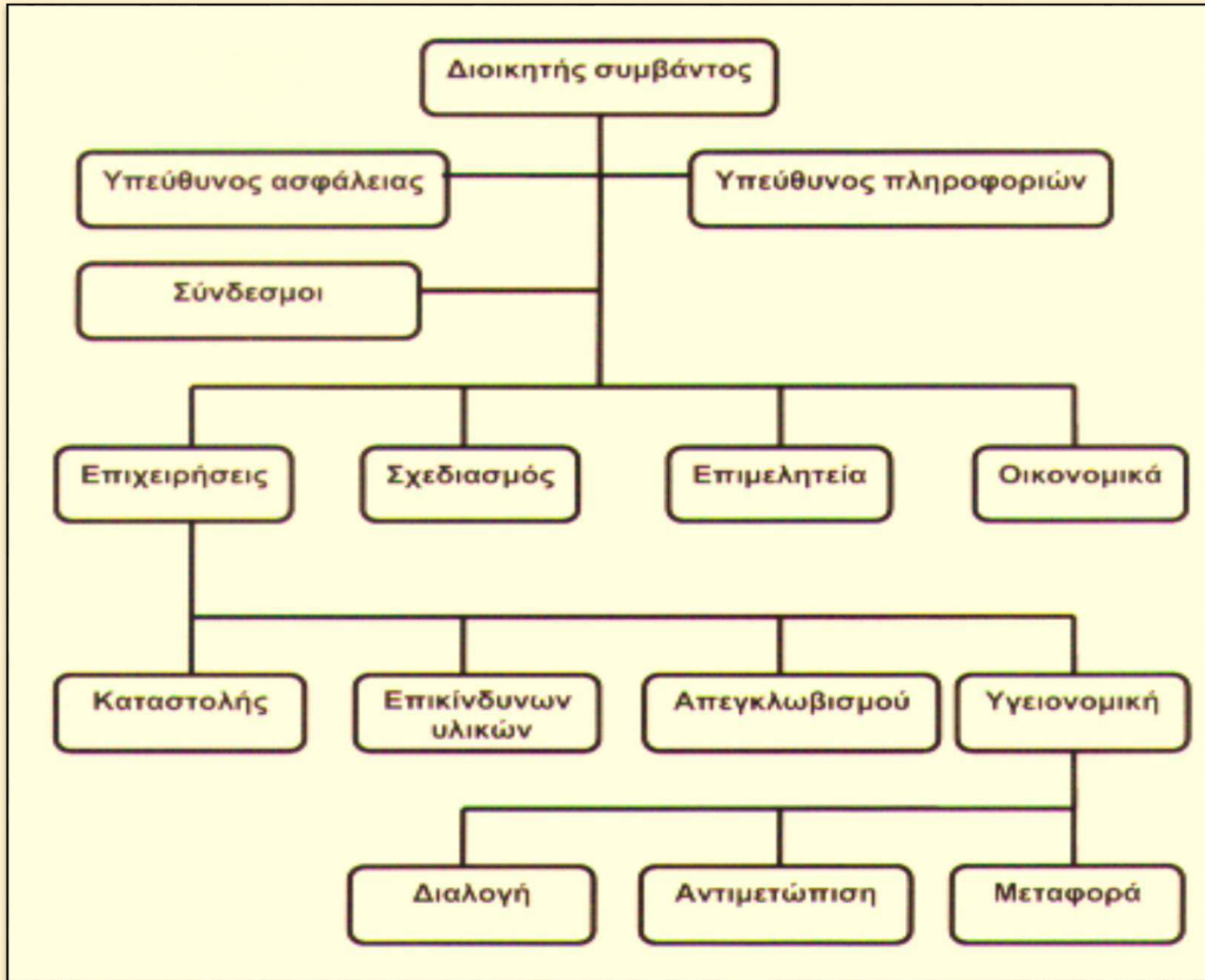
# Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Ανθρωπίνων Απωλειών (ΣΔΑΑ) (2007)

**ΥΑ3384/2006 (ΦΕΚ 776Β)**

## **Σκοπός**

Με το σχέδιο επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός συστήματος για την κατάλληλη οργάνωση και συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, για την αποτελεσματική διαχείριση συμβάντων με πολυάριθμους θανόντες, ως συνέπεια φυσικών, τεχνολογικών (συμπεριλαμβανομένων βιολογικών, χημικών, ραδιολογικών και πυρηνικών συμβάντων) και λοιπών καταστροφών, καθώς και εγκληματικών και τρομοκρατικών ενεργειών. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκόμενων φορέων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης.

# ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ



# « Ξ Ε Ν Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ »

## 5. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

### Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

1. Συντάσσει με βάση το παρόν σχέδιο και στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και παροχής αρωγής στους πληγέντες.
4. Κινητοποιεί τις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του και τα εποπτευόμενα απ' αυτό ιδρύματα και οργανισμούς για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων ως και την παροχή αρωγής στους πληγέντες, τόσο στους χώρους των καταστροφών, όσο και στους χώρους νοσηλείας.
6. Διαθέτει και προωθεί στον τόπο της καταστροφής στο αναγκαίο επιστημονικό και νοσηλευτικό προσωπικό.
12. Προβλέπει εναλλακτικές θέσεις και τρόπους λειτουργίας των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων σε περίπτωση απειλής ή βλάβης από φυσικές ή άλλες καταστροφές.



## Ε.Κ.Α.Β. /Ε.Τ.Ι.Κ.

Το Ειδικό Τμήμα Ιατρικής Καταστροφών (Ε.Τ.Ι.Κ.) είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη σχεδίων καθώς και για την εφαρμογή τους σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών και μαζικών απωλειών υγείας λόγω φυσικών ή μη μαζικών καταστροφών.

Αποστολή του είναι η εξασφάλιση και προστασία της δημόσιας υγείας δια μέσω μιας ταχείας ανταπόκρισης του ΕΚΑΒ σε όλες τις καταστάσεις που απαιτούν παροχή επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας σε μεγάλο αριθμό θυμάτων, καθώς και ο συντονισμός μεταξύ προνοσοκομειακής και νοσοκομειακής ανταπόκρισης.



«Η εμπειρία του παρελθόντος δείχνει ότι συνήθως τα υπαίθρια νοσοκομεία (από τις διάφορες στρατιωτικές μονάδες για παράδειγμα), τα οποία εγκαθίστανται στον τόπο της καταστροφής, 48 ή και περισσότερες ώρες μετά το γεγονός, παρέχουν τη συνήθη ιατρική φροντίδα και όχι τις πρώτες βοήθειες, που είναι και οι περισσότερο απαραίτητες τουλάχιστον κατά τις πρώτες ώρες μετά την καταστροφή».



Ευθ. Λέκκας – Πρόεδρος ΟΑΣΠ  
(«Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές»/«Ιατρικός Σχεδιασμός»)

## 23 Νοεμβρίου 1980 ΙΤΑΛΙΑ (Irpinia) - ΣΕΙΣΜΟΣ 6.9 R

**3.619 διασωθέντες**

Το **90%** από τους συμπολίτες τους  
Το **76%** από τους συγκατοίκους τους.  
Το **93%** διεσώθη το πρώτο 24ωρο

**2.739 θάνατοι**

Το **9%** των θανόντων εγκλωβίστηκε και το άκουσαν να καλεί σε βοήθεια  
Το **25-50%** των θανόντων θα είχε σωθεί με τις βασικές Α' βοήθειες



## ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

- Υποστήριξη των ομάδων διάσωσης, Α΄ Βοηθειών
- Αυτονομία τριών ημερών
- Φροντίδα 100 βαριά τραυματιών /24ωρο
- Παροχή βοήθειας σε περιπατητικούς
- Εκπαιδευμένοι ιατροί και νοσηλευτές σε τμήματα επειγόντων, χειρουργεία και ΜΕΘ
- Τεχνικοί για την εγκατάσταση, παροχή νερού, ενέργειας, τηλεπικοινωνίας, στήσιμο σκηνών.

“A Mobile Hospital Disaster Team” S. Jeretin, Ljyblgana.  
Κορνηλία Πεφτιτσέλη

# ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

- Συγκέντρωση και ταφή πτωμάτων
- Αναζήτηση, διάσωση και φροντίδα των σοβαρά τραυματισμένων
- Παρακολούθηση και έλεγχος της εξάπλωσης των μεταδοτικών ασθενειών
- Σίτιση, στέγαση και φροντίδα των άστεγων πληθυσμών
- Υπολογισμός μετακινήσεων πληθυσμών με σκοπό την εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που χρειάζονται βοήθεια και προσοχή



**Ανεξάρτητα από το συνολικό αριθμό των θυμάτων από μια φυσική καταστροφή, στις περιπτώσεις των “έκτακτων συμβάντων” το 5-10% χρήζει παρατεταμένης ιατρικής βοήθειας**

**Σε ένα επείγον περιστατικό ή μια καταστροφή, υπάρχουν 2 ειδών ανάγκες, αυτές που δημιουργούνται από το ίδιο το συμβάν και εκείνες που δημιουργούνται από την αντιμετώπιση του συμβάντος**

**KALIFORNIA 1971**



**«ΚΑΤΡΙΝΑ» Ν. ΟΡΛΕΑΝΗ 2005**



**Νοσοκομείο BENITO JUAREZ**

**ΜΕΞΙΚΟ (Μ = 8,1R)**

**19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1985**



**N. 2503/1997**

**13 Κρατικές Περιφέρειες  
54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις**



**Τα Νοσοκομεία και οι λοιπές Υγειονομικές Μονάδες  
της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας  
υπάγονται στην 3<sup>η</sup> ΥΠΕ (Μακεδονίας) με έδρα τη Θεσσαλονίκη**



«Επιτροπή Εκτάκτων Αναγκών θεσμοθετημένη στην 3<sup>η</sup> και 4<sup>η</sup> ΥΠΕ»



**13 Αυτοδιοικητικές Περιφέρειες**  
**54 Περιφερειακές Ενότητες**

**Ν.3852 /2010 (Σχ. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ)**

**- 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις**



**...και η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας**  
**στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας**

# ΤΑΥΤΙΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ



Η ισχύς των διατάξεων της παραγράφου 1, όπως ισχύει, αναστέλλεται έως 30.12.2015, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 64 του ν. 4316/2014.

Στην συνέχεια και με το άρθρο 23 της ΠΝΠ της 30ης Δεκεμβρίου 2015, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4366/2016, η ισχύ της παραγράφου αναστέλλεται έως τις 31.12.2016.

Τέλος με την παρ.2 άρθρου 49 ν.4508/2017, η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 του ν. 4052/2012 (Α' 41) αναστέλλεται έως τις 31.12.2018. Η ισχύς των διατάξεων αυτών αρχίζει από 1.1.2019. ΔΕΝ ΙΣΧΥΣΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ.

## **N. 4508 ΦΕΚ 200/τΑ' /22 – 12 – 2017**

**Αδειοδότηση διαστημικών δραστηριοτήτων -  
Καταχώριση στο Εθνικό Μητρώο Διαστημικών Αντικειμένων –  
Ίδρυση Ελληνικού Διαστημικού Οργανισμού  
και λοιπές διατάξεις.**

.....

### **Άρθρο 49 Παρατάσεις προθεσμιών**

.....

2.α) Η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 του ν. 4052/2012 (Α' 41) αναστέλλεται έως τις 31.12.2018.

**Η ισχύς των διατάξεων αυτών αρχίζει από 1.1.2019.**

β) Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3329/2005 (Α' 81) αντικαθίσταται ως εξής:

**«Από 1.1.2019 έδρα έχει την πόλη όπου εδρεύει κάθε  
Αποκεντρωμένη Διοίκηση».**

**Στα Γιάννενα όμως δεν εδρεύει καμία Υ.Π.Ε.**

# 15 Νοσοκομεία

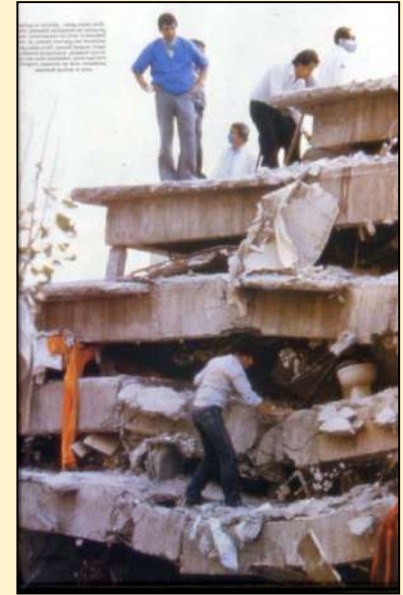
## 3η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας

# 35 Κέντρα Υγείας



# Τι μπορεί να προκαλέσει έκτακτη ανάγκη σε ένα πολυώροφο κτίριο;

- Σεισμός
- Πυρκαγιά
- Καθίζηση
- Κατολίσθηση
- Έκρηξη
- Τρομοκρατική ενέργεια





3/6/1981

19/12/1980



**ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**  
**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΥΓΕΙΑΣ**

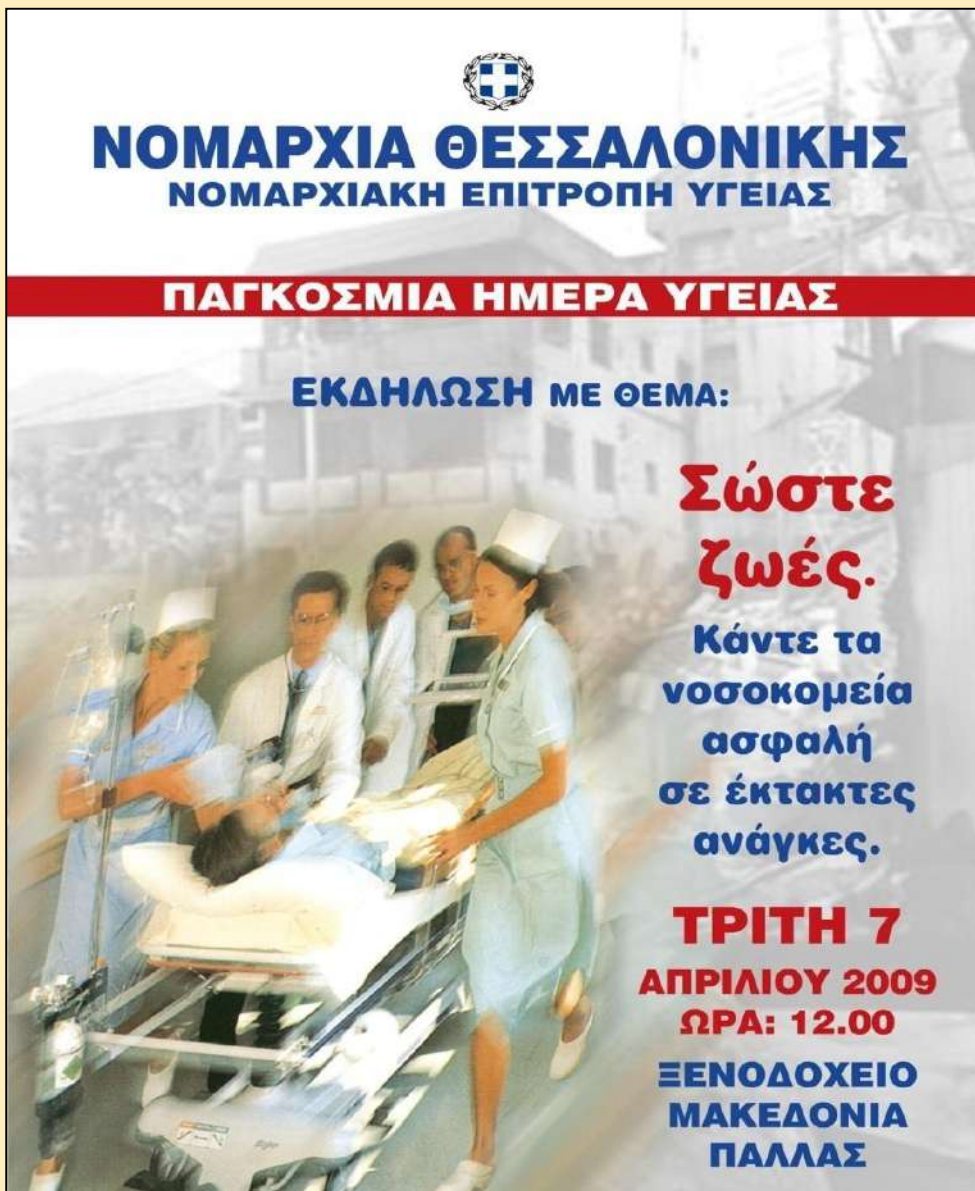
**ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ:**

**ΣΩΣΤΕ  
ΖΩΕΣ.**

**Κάντε τα  
νοσοκομεία  
ασφαλή  
σε έκτακτες  
ανάγκες.**

**ΤΡΙΤΗ 7  
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2009  
ΩΡΑ: 12.00**

**ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ  
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ  
ΠΑΛΛΑΣ**





**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

**Ε.Κ.ΕΠ.Υ.**

**(ΠΔ 106-2014) (α23)**



**Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α.)**

Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η κινητοποίηση και η δράση κατά τον πόλεμο ή σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης σε καιρό ειρήνης, των υπηρεσιών του Υπουργείου, καθώς και η ρύθμιση κάθε σχετικού θέματος, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.





## ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ



### Ε.Κ.ΕΠ.Υ.

#### Εφαρμογή Επιχειρησιακών Σχεδίων

- ΠΕΡΣΕΑΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Εκτάκτων Αναγκών Νοσοκομείων)  
**ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Αντιμετώπισης Σεισμών)  
**ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Αντιμετώπισης ΧΒΡΠ Απειλών)  
**ΑΡΤΕΜΙΣ** (Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Πανδημίας Γρίπης)



## ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ



**ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΑ**

**Ε.Κ.Ε.Π.Υ.**

Εφαρμογή Επιχειρησιακών Σχεδίων

- ΠΕΡΣΕΑΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Εκτάκτων Αναγκών Νοσοκομείων)  
**ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Αντιμετώπισης Σεισμών)  
**ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ** (Επιχειρησιακό Σχέδιο Αντιμετώπισης ΧΒΡΠ Απειλών)  
**ΑΡΤΕΜΙΣ** (Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Πανδημίας Γρίπης)



## ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟ ΔΑΦΝΙΟΥ

Σεπτέμβρης 2015

3 νεκροί από πυρκαγιά

Την Παρασκευή 1<sup>η</sup> Ιουλίου 2016,  
πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.)  
του Υπουργείου Υγείας,  
επιχειρησιακή εκπαίδευση των νέων Διοικητών και Υποδιοικητών  
των Νοσοκομείων της Χώρας,  
από τη Διοίκηση και τα στελέχη του Ε.Κ.ΕΠ.Υ.,  
όπου αναλύθηκε η σημασία της **διαλειτουργικότητας**  
και της ορθής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών,  
για την επίτευξη του βέλτιστου δυνατού αποτελέσματος προς όφελος  
της υγείας του Πολίτη και της αντιμετώπισης των κρίσεων  
στον ευαίσθητο τομέα της υγείας. (από δημοσιεύματα του Ημερ. Τύπου)

Οδηγία προς τους διοικητές των νοσοκομείων να εφαρμόσουν το σχέδιο εκτάκτων αναγκών «Περσέας», μετά το τραγικό περιστατικό στο Δαφνί την περασμένη εβδομάδα, εξέδωσε ο διοικητής του ΕΚΕΠΥ κ. Νίκος Παπαευσταθίου.

Με την εν λόγω Οδηγία, ο κ. Παπαευσταθίου υπενθυμίζει στους επικεφαλής των νοσοκομείων, να είναι σε εγρήγορση κάθε στιγμή και σε περίπτωση κάποιου έκτακτου περιστατικού σε νοσηλευτήριο, να ενημερώνεται ταυτόχρονα τόσο ο διοικητής, όσο και το ΕΚΕΠΥ.

**Το σχέδιο «Περσέας» προβλέπει συγκεκριμένα πρόσωπα από τους εργαζόμενους στα νοσοκομεία, που αναλαμβάνουν συγκεκριμένα καθήκοντα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.**

Η οδηγία του κ. Παπαευσταθίου αφορά την **ονομαστικοποίηση του σχεδίου Περσέας στο κάθε νοσοκομείο**, ώστε να αντιμετωπίζεται άμεσα η έκτακτη ανάγκη.

Σημειώνουμε πως αν είχε εφαρμοστεί το σχέδιο στην περίπτωση της πυρκαγιάς στο Δαφνί, ενδέχεται να είχαν περιοριστεί καθοριστικά οι απώλειες, ενώ είναι βέβαιο ότι το ΕΚΕΠΥ και το ΕΚΑΒ θα είχαν ειδοποιηθεί νωρίτερα.

(από δημοσιεύματα του Ημερ. Τύπου)

## **Διαλειτουργικότητα (interoperability)**

ορίζεται ως η ικανότητα ενός συστήματος ή μιας διαδικασίας να μοιράζεται και να χρησιμοποιεί πληροφορίες ή/και λειτουργίες ενός άλλου συστήματος ή διαδικασίας.

Η διαλειτουργικότητα εξετάζεται και αναλύεται στα εξής 4 επίπεδα:

1. Τη **Θεσμική Διαλειτουργικότητα**,  
η οποία αναφέρεται στην εναρμόνιση των νομοθετικών διατάξεων,  
που διέπουν τη λειτουργία των φορέων  
που εμπλέκονται στις φάσεις διαχείρισης καταστροφής.



**2. Την Οργανωσιακή Διαλειτουργικότητα,**  
η οποία αναφέρεται στον καθορισμό στόχων,  
τη διαμόρφωση διαδικασιών  
και την επίτευξη συνεργασίας των αρμοδίων φορέων,  
που επιδιώκουν ανταλλαγή πληροφοριών,  
όπως αυτό απαιτείται και στη διαχείριση καταστροφής.

**‘Διοίκηση & συνεργασία είναι σ’όλα τα πράγματα οι κανόνες της ζωής.  
Αναρχία & ανταγωνισμός είναι οι κανόνες του θανάτου.’**  
Τζον Ρούσκιν (άγγλος ζωγράφος & κριτικός τέχνης 1819- 1900)



### 3. Τη Σημασιολογική Διαλειτουργικότητα,

η οποία αφορά στη διασφάλιση ότι

η ακριβής έννοια / σημασία των ανταλλασσόμενων πληροφοριών είναι κατανοητή από όλους τους εμπλεκόμενους.

Η σημασιολογική διαλειτουργικότητα επιτυγχάνεται, ορίζοντας και υιοθετώντας κοινό λεξιλόγιο και ορολογία σε όλα τα συστήματα και υπηρεσίες.

π.χ.

- είναι λάθος η έκφραση ο σεισμός είχε ένταση 6.5 R...!

Τα Ρίχτερ μετράνε το μέγεθος του σεισμού,

δηλαδή πόση ενέργεια εκλύεται στη σεισμογόνο περιοχή,

ενώ με τον όρο ένταση εννοούμε το μέγεθος των καταστροφών.

- η πίστα των αεροδρομίων λέγεται διάδρομος προς-απογειώσεων και όχι αεροδιάδρομος, που είναι η «διαδρομή» που ακολουθεί το αεροπλάνο στον αέρα...!



#### 4. Την **Τεχνική Διαλειτουργικότητα**,

η οποία ορίζεται ως η ικανότητα μεταφοράς και χρησιμοποίησης της πληροφορίας με ομοιογενή και αποτελεσματικό τρόπο μεταξύ συστημάτων πληροφορικής και οργανισμών.





# ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ



Ανθρωπιστική Ιατρική  
Επείγουσα Ιατρική  
Ιατρική Καταστροφών  
Τροπική & Ταξιδιωτική Ιατρική  
Ιατρική Μετακινούμενων & Ευπαθών Πληθυσμών



Εθνικόν και Καποδιστριακόν  
Πανεπιστήμιον Αθηνών  
Σχολή Θετικών Επιστημών  
Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος



**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**  
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ · ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ · ΚΡΙΣΕΩΝ



ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ  
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ



## Οι Ασκήσεις γίνονται για να ελεγχθούν τα Σχέδια ως προς την εφαρμογή τους

Σε όλες τις Ασκήσεις όμως που έγιναν:

1. Συντάχθηκαν σενάρια όχι με βάση τα Σχέδια «Περσέας» ή «Σώστρατος», αλλά με ότι «σχεδίασε» για την Άσκηση το νοσοκομείο, που σημαίνει ότι τα καθήκοντα των ασκούμενων μπορεί να είναι διαφορετικά στα επίσημα Σχέδια...!
2. Υπήρχε «φροντίδα» για την προσβασιμότητα των οχημάτων της ΠΥ....!
3. Δεν είχαν λάβει γνώση οι εργαζόμενοι τα οριζόμενα για αυτούς στα επίσημα Σχέδια...!
4. Δεν κλήθηκε η Πολιτική Προστασία θεωρώντας ότι είναι «εσωτερικό θέμα» του νοσοκομείου....!

Και οι ορθοπεδικές κλινικές στον 5<sup>ο</sup> όροφο  
και να μη χωρούν τα κρεβάτια τους,  
να βγουν οριζόντια με τους ασθενείς επάνω τους,  
που έχουν σε γύψο τα κάτω άκρα τους....





**ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ  
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ  
6 Απριλίου 2022  
2 νεκροί από πυρκαγιά**

## ΟΙ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

- Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ανάλογα με τη φύση της καταστροφής
- Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΜΕΣΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ – ΑΠΟΜΟΝΩΣΗΣ με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων
- Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΠΑΝΑΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ νοσοκομείων και ο εξωτερικός εφοδιασμός

### ΠΥΡΓΟΣ

26 Μαρτίου 1993

5.5 - 5.8 R



Το Δημ. Νοσοκομείο «**ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΕΙΟ**» καταστράφηκε



### ΑΘΗΝΑ

7 Σεπτεμβρίου 1999

5.9 R

Το Ογκολογικό Νοσοκομείο «**ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ**» τέθηκε εκτός λειτουργίας

Στις ΗΠΑ μια εκτεταμένη μετα-ανάλυση από το 1977 έως το 1999 όλων των δεδομένων στο Medline και Healthstar έδειξε ότι πολλά νοσοκομεία είχαν δυσκολίες και αποτυχίες σε πολλούς τομείς, όπως:

- η έλλειψη νερού,
- η διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος,
- η διακοπή επικοινωνιών,
- η έκθεση σε επικίνδυνα υλικά,
- η οργάνωση μαζικών μετακινήσεων πληθυσμών

καθώς και η έλλειψη πόρων.

Η κατανόηση του μεγέθους της τραγωδίας της κατάρρευσης των διδύμων πύργων έφερε άμεσα στο προσκήνιο νέα μηνύματα. Σύμφωνα με μελέτη του NHAMCS (National Hospital Ambulatory Medical Care Survey), που είναι μια ετήσια καταγραφή των σχετικών δεδομένων από 500 νοσοκομεία,

- το **97,3%** των νοσοκομείων έχουν σχέδια δράσης για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών,
- το **85.5%** έχουν σχέδια για χημικό πόλεμο,
- το **72.2%** έχουν σχέδια για μαζικά ατυχήματα από εκρήξεις.

Τα  $\frac{3}{4}$  των νοσοκομείων συμμετέχουν σε ασκήσεις ή σχέδια των τοπικών κοινωνιών ή άλλων υπηρεσιών υγείας.

Οι ασκήσεις αντιμετώπισης κρίσεων γίνονται συχνά και τα νοσοκομεία συνεργάζονται με τις υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής, την πυροσβεστική και τις δικαστικές αρχές.

Στην Αυστραλία έγινε μια καταγραφή ακριβώς για την ετοιμότητα των νοσοκομείων

(μελέτη SCOPE (Surge Capacity for People in Emergencies)).

Στη μελέτη συμμετείχαν νοσοκομεία Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας και έγινε σύγκριση με τα δεδομένα από τις ΗΠΑ.

- το 61-82% των σοβαρά τραυματιών δεν μπορούσε να έχει άμεση δυνατότητα χειρουργικής αντιμετώπισης,
- το 34-70% είχαν σημαντική καθυστέρηση στη δυνατότητα ανεύρεσης κλίνης για νοσηλεία σε μονάδες εντατικής θεραπείας
- και ..... το 42% είχαν πολύ καθυστερημένη δυνατότητα ακόμη και για μια απλή ακτινογραφία.

Οι ερευνητές συμπεραίνουν ότι η κατάσταση στην Αυστραλία υστερεί κατά πολύ από τα δεδομένα των ΗΠΑ....!



Η έκθεση σε επικίνδυνες τοξικές ουσίες (αμμωνία, χλωρίνη, διάφορα οξέα από βιομηχανικά ατυχήματα) είναι ένα σημαντικό πρόβλημα και το προσωπικό των ΤΕΠ πρέπει να είναι έτοιμο.

Στην τρομοκρατική ενέργεια με το αέριο sarin στο Τόκυο ένα τμήμα επειγόντων έπρεπε να αντιμετωπίσει 85 θύματα (συνήθως τα ΤΕΠ σε όλο τον κόσμο έχουν δυνατότητα να αντιμετωπίσουν έως 2 θύματα) και από τους 15 γιατρούς του ΤΕΠ οι 13 δηλητηριάσθηκαν (6 χρειάσθηκαν χορήγηση ατροπίνης ).



Ο Dr And. Milsten σε μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας από το 1977-1999 που περιλάμβανε 107 άρθρα, τονίζει τα κυριότερα προβλήματα:

- επικοινωνίες,
- παροχή ρεύματος και νερού,
- καταστροφή εξοπλισμού,
- έκθεση σε επικίνδυνες τοξικές ουσίες,
- εκκένωση νοσοκομείου,
- κατανομή βοήθειας (εθελοντές, αιμοδότες, τραυματισμοί, διαχείριση νεκρών, συμπεριφορά πληθυσμού).



Παροτρύνει τους γιατρούς να φροντίσουν έγκαιρα να αποφύγουν την ερήμωση και τον αφανισμό των ηλεκτρονικών τους αρχείων από τις μαζικές καταστροφές.

Πρέπει, τόνισε, σε καθημερινή βάση όλα τα δεδομένα της καθημερινότητας να καταγράφονται ηλεκτρονικά και να φυλάσσονται σε ασφαλές μέρος με αδιάβροχο και άκαυστο τρόπο καθώς και τα τηλέφωνα, διευθύνσεις προμηθευτών των νοσοκομείων.

Χ. Αντωνακούδης, π. Δ/ντής Καρδιολογικής Κλ/κής Ασκληπιείου Βούλας



Πόσες σκηνές διαθέτει άμεσα το κάθε Νοσοκομείο της κάθε πόλης για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών;

# ΕΚΚΕΝΩΣΗ

- Πλοίου
- Αεροπλάνου
- Λεωφορείου
- Οχήματος
- Σήραγγας
- Μονοκατοικίας
- Πολυκατοικίας
- Υπηρεσίας (πολλών ορόφων)
- Νοσοκομείου
- Σχολείου
- Κατασκήνωσης
- Γειτονιάς
- Οικισμού
- Πόλης
- Δήμου
- κ.ά.

**Πολλοί παράμετροι  
και πολλοί παράγοντες  
διαφορετικοί σε κάθε περίπτωση**

**Διαφορετική συμπεριφορά σε κάθε  
κίνδυνο...**

**Διαφορετικά τα χαρακτηριστικά και  
ο αριθμός των ατόμων ....**

**Διαφορετικός ο χρόνος εκκένωσης...**

**Διαφορετική η κατεύθυνση σε κάθε  
κίνδυνο....**

**«Κάθε στιγμή που δεν υπάρχει κρίση,  
διανύεται μια κατάσταση προ – κρίσης»**

**Οι επιπτώσεις μιας κρίσης είναι δυνατόν να περιορισθούν,  
αν πριν τη κρίση ενεργήσουμε,  
όπως θα υποχρεωθούμε να ενεργήσουμε μετά την εμφάνιση της.**



**Το «προλαμβάνειν» είναι προτιμότερο του «θεραπεύειν».**

**Ο σεισμός δε σκοτώνει...!!!!**

**Η Άγνοια**

**Ο Πανικός**

**Και Οι Ανθρώπινες Κατασκευές σκοτώνουν...!!!**

## **Οι ψυχολογικές και ψυχοπαθολογικές επιπτώσεις του σεισμού του Σεπτεμβρίου 1999**

Από τα άτομα που ζήτησαν ψυχολογική βοήθεια από τις υπηρεσίες του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών, διαπιστώθηκε υψηλό ποσοστό ψυχοπαθολογίας.

Συγκεκριμένα:

- 85% του πληθυσμού αυτού παρουσίασαν οξεία αντίδραση stress και
- 43% παρουσίασαν πρώιμη μετατραυματική διαταραχή stress (PTSD).

(στοιχεία μελέτης Γ. Χριστοδούλου και συνεργατών 2005)

Βραχυπρόθεσμες αλλά κυρίως μακροπρόθεσμες είναι οι συνέπειες των μαζικών καταστροφών στην ψυχική υγεία των ανθρώπων, με κυριότερη αυτή του μετατραυματικού συνδρόμου. Δυο χιλιάδες πεντακόσια έμβρυα ήταν τα θύματα (τεχνητές εκτρώσεις) στην Ελλάδα το 1986 από το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνομπίλ, λόγω του φόβου και του μαζικού πανικού των γονιών για το ενδεχόμενο δυσμενών επιπτώσεων στο έμβρυο.



Καθ. κ Γιώργος Χριστοδούλου  
(Επίτιμος πρόεδρος της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας)

## ΚΡΙΣΗ ΠΑΝΙΚΟΥ

Η κρίση πανικού είναι ένα ξαφνικό επεισόδιο έντονου φόβου που προκαλεί σοβαρές σωματικές αντιδράσεις όταν δεν υπάρχει πραγματικός κίνδυνος ή προφανής αιτία.

Σε μια κρίση πανικού

οι άνθρωποι συνήθως αισθάνονται ότι κινδυνεύουν και αυτό οδηγεί στο κλάμα ή στην προσπάθεια να δραπετεύσουν από τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκονται.





Συνήθως οι άνθρωποι που παθαίνουν κρίσεις πανικού έχουν κάποια από τα ακόλουθα συμπτώματα:

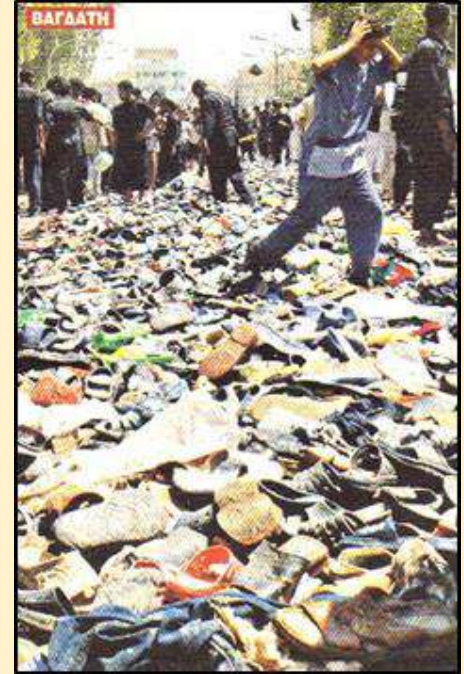
- Αίσθηση επικείμενης καταστροφής ή κινδύνου
- Φόβο ότι χάνουν τον έλεγχο, ότι τρελαίνονται, ή θα πεθάνουν
- Ταχυπαλμία
- Εφίδρωση
- Τρέμουλο ή ρίγος
- Δύσπνοια ή αίσθημα πνιγμονής στο λαιμό
- Εξάψεις/εφίδρωση ή αίσθημα ψύχους, και εναλλαγές αυτών
- Ναυτία
- Κοιλιακό άλγος και κράμπες
- Πόνο στο στήθος
- Πονοκέφαλο
- Ζαλάδα, λιποθυμία
- Μούδιασμα ή αίσθηση μυρμηγκιάσματος
- Αποσύνδεση από την πραγματικότητα

Διαρκούν περίπου 10-15 λεπτά και μερικές φορές νομίζουν ότι παθαίνουν καρδιακή προσβολή. Συχνά καλούν ασθενοφόρο ή πάνε στο νοσοκομείο επειδή δεν ξέρουν τι είναι η κρίση πανικού.

## Συλλογικός Πανικός

Έχει υπερεκτιμηθεί από τα ΜΜΕ τα οποία συχνά χαρακτηρίζουν τις αντιδράσεις των εμπλεκόμενων σε μαζικές καταστροφές ως αποτέλεσμα μαζικού πανικού

π.χ. θάνατος 800 προσκυνητών  
σε γέφυρα της Βαγδάτης  
λόγω φημών ύπαρξης Καμικάζι



Για να υπάρξει συλλογικός πανικός απαιτείται η ύπαρξη του αναγκαίου ζωτικού χώρου

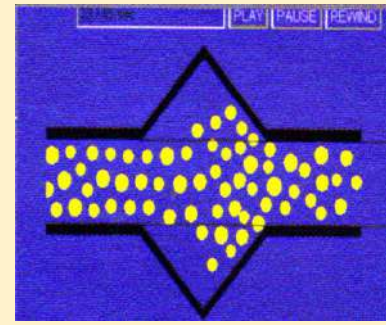
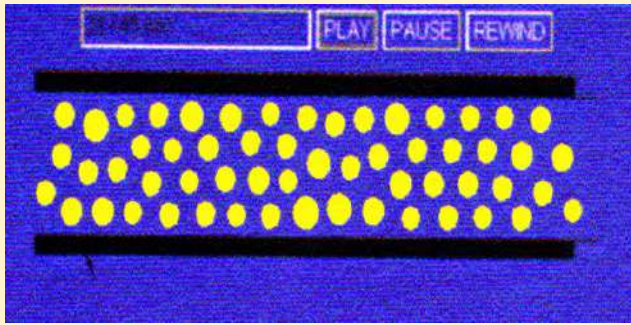
Δεν επηρεάζεται η συλλογική συμπεριφορά του πλήθους από τη μη κοινωνική και μη φυσιολογική συμπεριφορά μεμονωμένων ατόμων

Μόνο, όταν η κατάσταση παρουσιάζει εναλλακτικές ευκαιρίες διαφυγής, μπορεί η κοινωνική αλληλεπίδραση των ατόμων που εμπλέκονται να επηρεάσει την κατεύθυνση φυγής

## ΠΩΣ ΑΠΟΧΩΡΕΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΟ

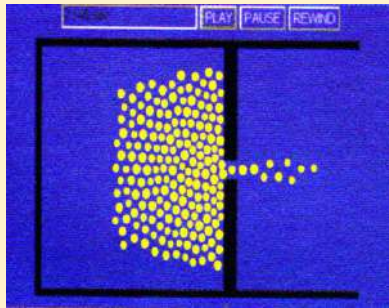
Οι ερευνητές Ντιρκ Χέλμπινγκ και Φάρκας δημιούργησαν στον υπολογιστή ένα μοντέλο που προσομοιώνει τις κινήσεις ενός πλήθους που προσπαθεί να βγει από ένα δωμάτιο, που έχει μόνο μια έξοδο (Nature, 407, 2000).

Κατά τα πειράματά τους ανακάλυψαν ότι η κατάσταση γίνεται εξαιρετικά επικίνδυνη και κρίσιμη, όταν η επιθυμία των ατόμων να κινηθούν υπερβεί την επιθυμία τους να αποφύγουν τη σύγκρουση μεταξύ τους. Η μέση ταχύτητα της αποφυγής είναι κάτω από ένα όριο, γύρω στο ενάμισι μέτρο το δευτερόλεπτο, που είναι η ταχύτητα περιπάτου.



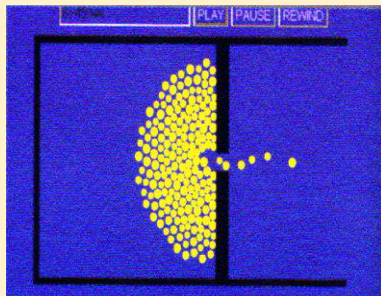
## ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΙΣΙΟΣ Ή ΜΕ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ

Σε ίσιο διάδρομο υπάρχει σταθερή και αποτελεσματική μονομερής ροή  
Τα ανοίγματα προκαλούν αναστάτωση που οδηγεί σε μπλοκαρίσματα



### ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΑΝΙΚΟΣ!

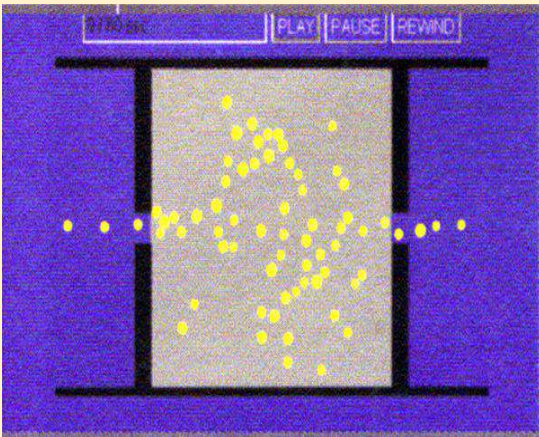
Η εκροή του πλήθους εξελίσσεται σταθερά.  
Οι άνθρωποι συγχρονίζονται.



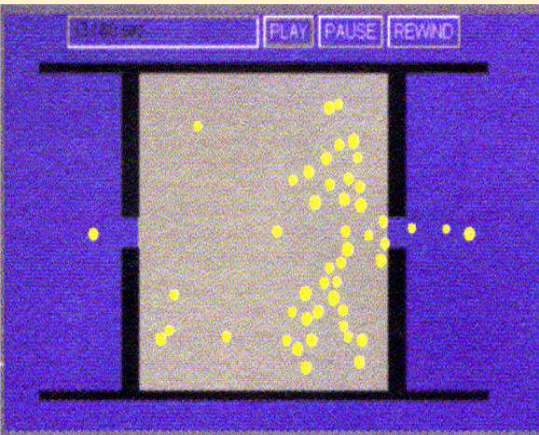
### ΕΠΕΣΕ ΠΑΝΙΚΟΣ!

Υπάρχει ανώμαλη εκροή, φράξιμο της εξόδου  
και σχηματίζεται μια καμάρα γύρω από την πόρτα.

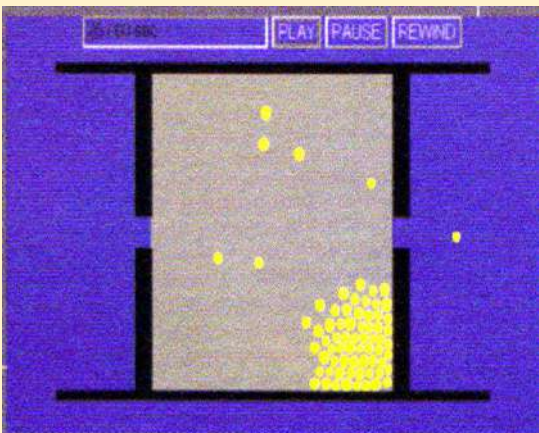
# ΚΑΝΩ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΙΟΥ ΜΟΥ Ή ΑΚΟΛΟΥΘΩ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ;



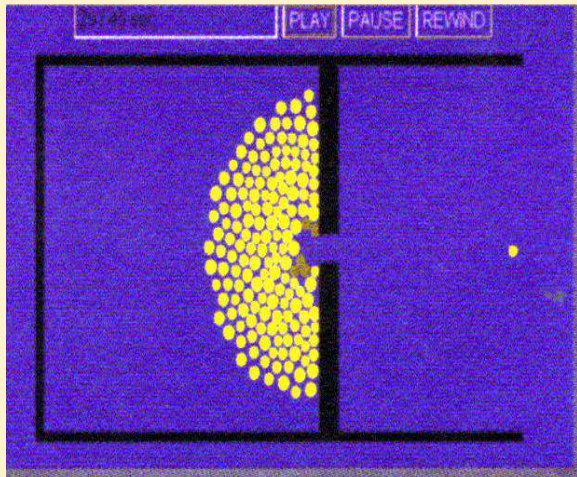
Οι άνθρωποι ψάχνουν την έξοδο αλλά υπάρχει καπνός (γκρι χρώμα). Όταν κινούνται εντελώς αυτόνομα, βρίσκουν τυχαία την έξοδο.



Υπάρχουν δυο τάσεις: Κάποιοι αυτονομούνται και άλλοι - σε μικρές ομάδες – ακολουθούν τους «αρχηγούς» που βρήκαν τυχαία την έξοδο.

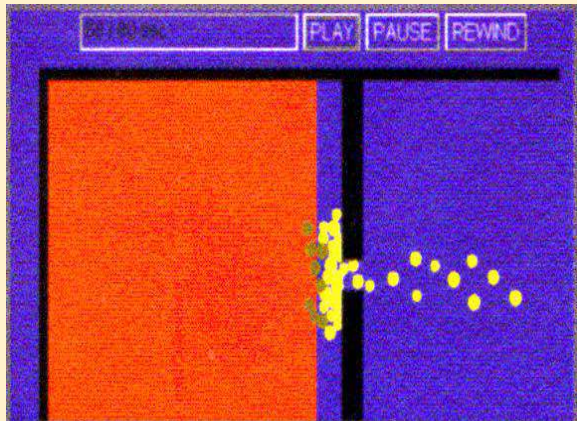


Το φαινόμενο του κοπαδιού.



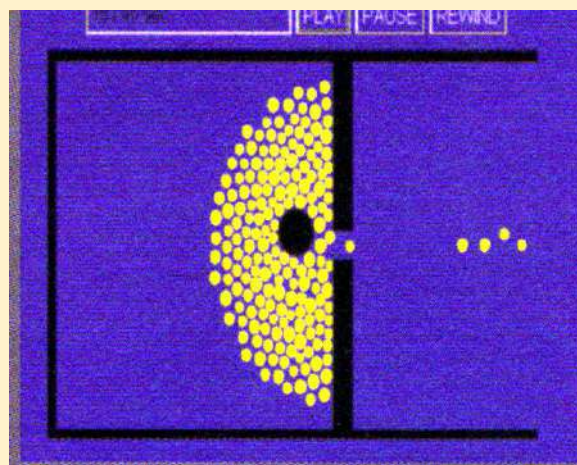
## ΟΡΜΑΕΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ!

Οι άνθρωποι τρέχουν πατείς με πατώ σε. Μερικοί τραυματίζονται (οι γκρι κουκίδες) και αποτελούν εμπόδιο στη διαφυγή των άλλων και δυσχεραίνεται η εκροή.



## ΦΩΤΙΑ! ΒΟΗΘΕΙΑ!

Η φωτιά κινείται από αριστερά προς τα δεξιά. Καθώς πλησιάζει οι άνθρωποι σπρώχνονται προς την έξοδο και η εκροή γίνεται ανώμαλα και ασυντόνιστα.

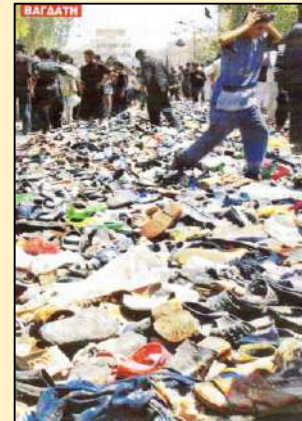


## Η ΚΟΛΟΝΑ ΣΩΖΕΙ ΖΩΕΣ!

Μια κολόνα (ο μαύρος κύκλος), ασύμμετρα τοποθετημένη ως προς την έξοδο, μπορεί να οδηγήσει σε αποφυγή τραυματισμών και σε αύξηση της εκροής!

## ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΕΝΑ ΠΑΝΙΚΟΒΛΗΤΟ ΠΛΗΘΟΣ

1. Οι άνθρωποι προσπαθούν να κινηθούν πιο γρήγορα από ό,τι συνήθως.
2. Πολλά άτομα σπρώχνουν και οι τριβές μεταξύ τους δημιουργούν επικίνδυνες πιέσεις, της τάξης των 4.450 N/m.
3. Οι άνθρωποι δεν κινούνται εναρμονισμένα όταν φτάνουν σε εμπόδια και μποτιλιαρίσματα.
4. Συσσωρεύεται κόσμος και μπλοκάρουν οι έξοδοι.
5. Δημιουργούνται «μποτιλιαρίσματα» σε διάφορα σημεία.
6. Η διαφυγή επιβραδύνεται από πεσμένα άτομα ή τραυματίες.
7. Πολλοί άνθρωποι έχουν την τάση να μιμούνται τη συμπεριφορά των άλλων.
8. Οι εναλλακτικές έξοδοι συχνά παραβλέπονται ή δεν αξιοποιούνται στο έπακρο.



## Πόσο χώρο θέλουμε;

Σε χώρους αναμονής

- στα 1,85 τ.μ. επιτρέπουν την άνετη κίνηση ενός ατόμου
- στα 0,93 τ.μ. για να περάσεις πρέπει να «ζητήσεις συγνώμη»
- στα 0,46 τ.μ. μπορείς να σταθείς όρθιος χωρίς να ακουμπάς τους διπλανούς
- περίπου στα 0,27 τ.μ. έχουμε ακούσια τριβή και άγγιγμα.
- κάτω από τα 0,18 τ.μ. ελλοχεύει ο κίνδυνος πρόκλησης δύναμης και στρες ανάμεσα στο πλήθος.





*ΕΦΑΡΜΟΣΑΤΕ  
ΣΧΕΔΙΟ  
ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ...*

**Το 80% υπακούει ενώ το 20% παραμένει,**

- για να προστατεύσει την περιουσία του
- για να ζήσει την εμπειρία της κρίσης
- γιατί αγνοούνται κατά τη διαδικασία εκκένωσης

Οι ανυπάκουοι υποστηρίζουν ότι:

- Δεν άκουσαν τις προειδοποιήσεις
- Χρειάζονται να επιβεβαιώνουν τις καταστάσεις για τον εαυτό τους.
- Φοβούνται τις συνέπειες
- Έχουν άλλες έγνοιες
- Ότι γνωρίζουν καλύτερα από αυτούς που δίνουν τις συμβουλές

Συμβολή στη μείωση των ανυπάκουων:

- Ανακοίνωση μέτρων για την προστασία των περιουσιών
- Ανακοίνωση για επιστροφή μετά το πέρας του κινδύνου στις εστίες.

Μικρό ποσοστό ανυπακοής σε συγκεκριμένες εντολές....



**7 /12/1941**

Ακόμα και στον βομβαρδισμό του **Perl Harbor** αγνοήθηκαν τα μηνύματα από τα ραντάρ και τους παρατηρητές της βάρδιας, γιατί δεν προμηνυόταν κάτι τέτοιο...!



## ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Μόλις ακούσεις το σήμα της εκκένωσης ακολούθησε τις παρακάτω οδηγίες:

1. Ενεργείς αμέσως και δεν υποθέτεις ότι πρόκειται για φάρσα ή κάποια δοκιμή του συστήματος συναγερμού, εκτός αν προηγουμένως έχεις ειδοποιηθεί για αυτό.
2. Σβήνεις κάθε φλόγα ή εστία πυρκαγιάς στο χώρο εργασίας σου, (κερί, τσιγάρο κ.λπ.).
3. Εξέρχεσαι και ακολουθείς την όδευση διαφυγής που από πριν πρέπει να γνωρίζεις- εκτός αν υπάρχει άλλη οδηγία εκείνη τη χρονική στιγμή.
4. Στην όδευση διαφυγής δεν τρέχεις, αλλά περπατάς σαν να βιάζεσαι να προλάβεις το λεωφορείο.
5. Αν δεν είσαι στο γραφείο σου, φεύγεις προς την όδευση διαφυγής και δεν επιστρέφεις για να πάρεις αγαπημένα σου αντικείμενα ή να ειδοποιήσεις κάποιο συγγενικό ή φιλικό σου πρόσωπο.
6. Κατά την έξοδο δεν φωνάζεις, δεν συνομιλείς έντονα, αλλά διατηρείς την ψυχραιμία σου και προσπαθείς να δίνεις στον διπλανό σου την εντύπωση ότι αισθάνεσαι ασφαλής.

7. Δεν τρέχεις αντίθετα προς το πλήθος σε καμιά περίπτωση, ακόμα και αν σε φωνάξει κάποιος ή ακούς το κινητό σου να χτυπά.
8. Κατά την έξοδο, στην όδευση διαφυγής προσπαθείς να διευκολύνεις τους διασώστες ή την ομάδα πυρασφαλείας, δίνοντάς τους προτεραιότητα.
9. Αν κάποιος που προηγείται από εσένα πέσει ή πάθει οτιδήποτε, να τον βοηθήσεις και όχι να τον υπερπηδήσεις, γιατί θα πέσεις εσύ ή ο επόμενος από εσένα.
10. Μόλις βγεις σε ασφαλή χώρο, δηλαδή εκεί που σε έχουν οδηγήσει, φρόντισε να δώσεις τα στοιχεία σου σε κάποιον υπεύθυνο.



Ιωάννης Ζαχίλας αντιστράτηγος ε.α. Π.Υ.

**ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ  
ΕΚΚΕΝΩΝΕΤΑΙ  
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕ ΤΟ  
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ  
ΠΑΡΑ ΚΤΙΡΙΟ  
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΕΙΣΜΟΥ**

Οι άνθρωποι αντιδρούν νωχελικά και αργά σε ασυνήθιστες κινήσεις

- Αντίληψη του κινδύνου
- Εμπιστοσύνη στις Αρχές
- Τρόπος ενημέρωσης
- Στάση της κοινωνικής ομάδας
- Χαρακτηριστικά του πληθυσμού (μαθητές, ηλικιωμένοι, επισκέπτες)

## ΕΚΚΕΝΩΣΗ



### ΔΙΔΥΜΟΙ ΠΥΡΓΟΙ 11 – 9 – 2001



- Οι ένοικοι του β' πύργου μετά το κτύπημα στον α' πύργο μαζεύτηκαν στα παράθυρα και κοίταζαν αγνοώντας τον κίνδυνο....
  - Έκαναν 1,5 λεπτό να κατέβουν από όροφο σε όροφο....
  - Όταν οι εργαζόμενοι κατέβαιναν, οι πυροσβέστες ανέβαιναν.....
  - 110 όροφοι διαστάσεων περίπου 64μ X 64μ
  - 2 κλιμακοστάσια πλάτους 1,10μ και 1 κλιμακοστάσιο πλάτους 1,40μ
  - Δεν γνώριζαν πολλοί τη θέση των κλιμακοστασίων....
- 2.973** νεκροί από τους οποίους **403** πυροσβέστες και αστυνομικοί

Η συμπεριφορά των ανθρώπων απέναντι στο συναγερμό:

- Περιμένουν περαιτέρω πληροφορίες ή ένα ενθαρρυντικό σινιάλο
- Προσπαθούν με τις αισθήσεις τους να επιβεβαιώσουν το συναγερμό

Οι άνθρωποι:

- Έχουν συνηθίσει σε ψεύτικους συναγερμούς.
- Έχουν τιμωρηθεί για την αντίδρασή τους σε ψεύτικούς συναγερμούς.
- Αναγνωρίζουν ότι έχει χτυπήσει συναγερμός, αλλά περιμένουν περεταίρω επιβεβαίωση.
- Θεωρούν ότι το σήμα είναι πολύ αόριστο, για να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση.
- Θεωρούν ότι πρέπει να δουν και να αισθανθούν την κρίσιμη κατάσταση πριν δράσουν.
- Προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους σύμφωνα με τη συμπεριφορά των πέριξ ατόμων.

**20/1/2019 – ΧΙΛΗ 6,7 R :**

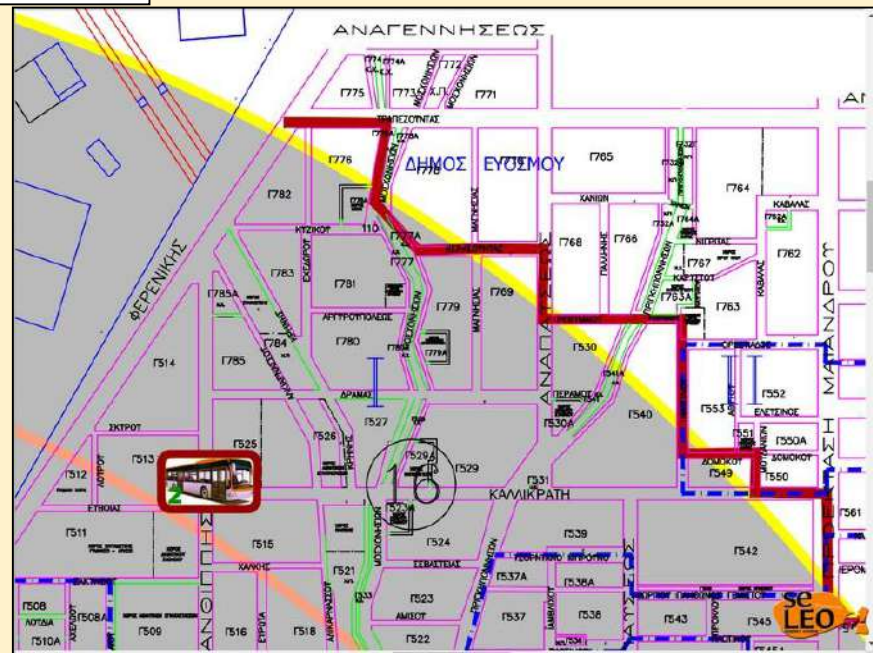
2 νεκροί από έμφραγμα, μετά την ενεργοποίηση απ' τις Αρχές της παράκτιας εκκένωσης, λόγω κινδύνου εκδήλωσης tsunami ...!



**Δυτική Θεσσαλονίκη  
12/ 2 / 2017  
Εκκένωση  
72.000 κατοίκων....!**

**Οριοθετήθηκε  
η περιοχή με επίκεντρο  
το σημείο της βόμβας των 154 κιλών  
του Β' Παγκοσμίου Πολέμου  
και ακτίνα 1.900 μέτρων ....!**

**«Τη Δευτέρα κερνάτε καφέ;»**





## Αποφασίστηκε/αν:

- το άδειασμα των δεξαμενών καυσίμων από τα πρατήρια που ευρίσκονται εντός της απαγορευμένης ζώνης,
- η διακοπή παροχής αερίου στις κατοικίες,
- ο σχεδιασμός και την προετοιμασία των χώρων υποδοχής των κατοίκων των περιοχών εκκένωσης, καθώς και η μέριμνα για ένα καφέ ή ένα πρόχειρο γεύμα που θα τους προσφερθεί.
- ο καθορισμός των δρομολογίων των 100 αρθρωτών λεωφορείων του ΟΑΣΘ, που θα συνδράμουν στην εκκένωση,
- η μέριμνα για τις ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες (άτομα με αναπηρίες, ασθενείς, ηλικιωμένοι κτλ.), όπου έχει προβλεφθεί η μίσθωση ειδικών μέσων, από τους τρεις εμπλεκόμενους δήμους, για τη μεταφορά τους,
- τα μέτρα που θα λάβει ο κάθε Οργανισμός Κοινής Ωφέλειας (ΕΛΠΕ, Μονάδες Υγραερίου και Καυσίμων, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΟΛΘ, ΕΥΑΘ) για την ασφάλεια του δικτύου του και των εγκαταστάσεων του,

- η ανάγκη να παραμείνει εκτός λειτουργίας ο κεντρικός σταθμός των ΚΤΕΛ, που θα λειτουργήσει με σταθμό αφετηρίας και άφιξης στο χώρο του Σιδηροδρομικού Σταθμού,
- η ανάγκη να παραμείνει κλειστή η κεντρική λαχαναγορά,
- η ασφάλεια των περιοχών που θα εκκενωθούν,
- κάθε προληπτικό μέτρο που θα ληφθεί από κάθε ιδιώτη, προκειμένου να προστατέψει από τις επιπτώσεις ενός «ατυχήματος» την περιουσία του (κατοικία, επιχείρηση, κλπ),
- οι εκκλησίες να έχουν τελειώσει τη λειτουργία τους μέχρι τις 09:30 π.μ.,
- οι ρυθμίσεις κυκλοφορίας που θα ισχύσουν στην ευρύτερη περιοχή για την κίνηση των φορτηγών και των Ι.Χ. οχημάτων την Κυριακή 12/2/2017,
- να είναι σε επιφυλακή το ΕΚΑΒ και νοσοκομεία της πόλης την Κυριακή 12/2/2017.

**Ο φόβος κτύπησε την πόρτα,  
Η πίστη την άνοιξε,  
Δεν ήτανε κανένας...!**



# Βήμα

press  
www.vimapress.gr



**ΒΗΜΑ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ**



**Κώστας Κοκολάκης**

**<https://vimapress.gr/author/konkokol/>**



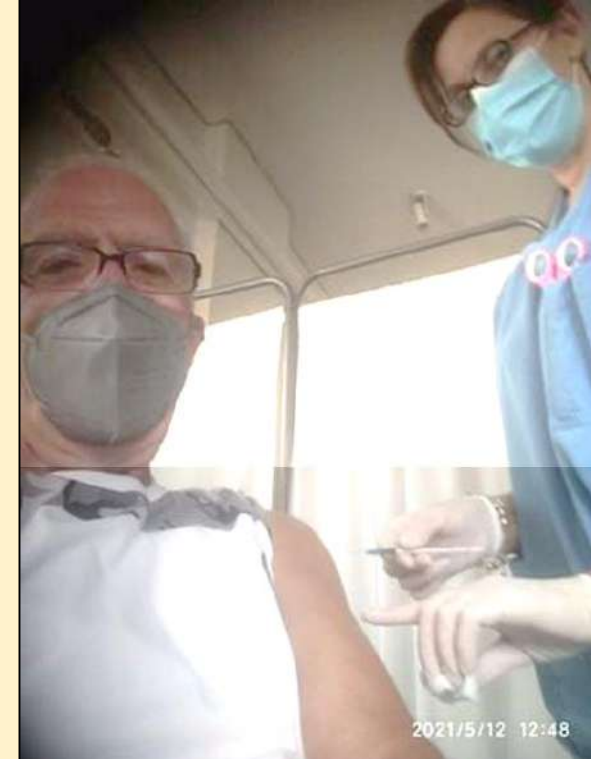
ΤΗΛΕΦΩΝΑ:

6932229112 (WIND)

6943912425 (VODAFONE)

6973302869 (COSMOTE)

E-MAIL:kkokolakispp@gmail.com



ΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΟΥΜΕ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟΥΜΕ